

Fővárosi Ítéltábla

2. Kf. 27. 565/2008/14. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a SAP Hungary Kft. (Budapest) I.r., a Synergon Informatikai Rendszereket Tervező és Kivitelező Nyrt. (Budapest) II.r. felpereseknek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest, hivatkozási szám: Vj-97/2006.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. évi május hó 29. napján kelt 2.k.35.000/2006/29. számú ítélete ellen az I.r. felperes által 30. és a II.r. felperes által 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2009. évi április hó 15. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket külön-külön, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) - 30.000 (azaz harmincezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására, ugyancsak külön-külön - 24.000 (azaz huszonnégyezer) - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I.r. felperes vállalatirányítási szoftverek (rendszerek) fejlesztésével, értékesítésével, valamint az ezzel összefüggő tanácsadással és oktatással, míg a II.r. felperes üzleti és informatikai megoldások szállításával foglalkozó vállalkozás. A Paksi Atomerőmű Rt. (a továbbiakban: PA Rt.) 2004. április 27-én egyfordulós, meghívásos versenyztetési eljárást

hirdetett a produktív üzemben működő SAP R/3 rendszer bevezetett moduljainak felülvizsgálatára és a verzióváltás megvalósítására, informatikai projektben tanácsadói és projektvezetői feladatok elvégzésére. Az ajánlatok értékelése során a műszaki tartalom 20%, az árazás 80% arányú volt. Meghívást a KPM Consulting Kft. és a felperesek kaptak. A 2004. május 28-i határidőre mindhárom meghívott benyújtotta pályázatát. A KPMG Consulting Kft. ajánlati ára 340.000.000 Ft + áfa volt, a PA Rt. a műszaki tartalomra 93,50 pontot adott. Az I.r. felperes 395.337.500 Ft + áfa összeget ajánlott, a műszaki tartalomra 109,40 egész pontot kapott. A II.r. felperes ajánlati ára 454.000.000 Ft + áfa volt, a műszaki tartalom 78,00 pontot ért. Az I.r. felperes az ajánlatában úgy nyilatkozott, hogy alvállalkozót nem kíván igénybe venni.

Az alperes versenyfelügyeleti eljárást indított, amelynek során a felperesek egy-egy munkavállalójának számítógépén a PA Rt. beszerzéséhez kapcsolódóan elektronikus leveleket tárt fel és megismerte a felperesek 2004. május 25-i dátummal ellátott Együttműködési Megállapodását is. A közigazgatási eljárás során tett felperesi közös nyilatkozatokban a felperesek elismerték, hogy az ajánlatok készítésének időszakában tárgyaltak egymással. Az I.r. felperes erőforrás hiány miatt döntött a II.r. felperessel való együttműködés mellett, amelyhez szükség volt annak alvállalkozói árainak megismerésére. A versenytanács joggyakorlatára utalva elismerték, hogy az alvállalkozói árakban történt áregyeztetés - az adott körülmények között - alkalmas lehet az ideális versenyviszonyok veszélyeztetésére. A (felperesi) társaságokat azonban nem a versenysértés szándéka vezette, hanem a tender megnyerése. Az egyeztetés a fővállalkozói árakra nem irányult, nyilvánvaló volt, hogy mindketten önálló ajánlatot tesznek, párhuzamos ajánlattétel nem történt. A végső árakban nem állapodtak meg. Tárgyalásaik során mindketten tudatában voltak annak, hogy az ajánlatuk műszaki tartalma eltérő, az ajánlatok műszaki-technikai megvalósítási koncepcióját az együttműködésükre tekintettel egyeztették. A tanácsadói napidíjat az elvégzendő munka függvényében határozták meg, és nem aszerint, hogy az fővállalkozói vagy alvállalkozói ajánlatban szerepel-e.

Az alperes a 2006. szeptember 13. napján kelt VJ-97/2006/5. számú határozatában megállapította, hogy a felperesek 2004. májusában, a PA Rt. részére integrált pénzügyi gazdasági rendszer bevezetése tárgyában versenykorlátozó megállapodást kötöttek egymással, amely miatt a felperesekkel szemben külön-külön 14.600.000-14.600.000 Ft

bírságot szabott ki. Az indokolás 47. pontja szerint a felperesek magatartása a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: (Tpvt.) 11.§-ának (1) bekezdésébe, különösen pedig a (2) bekezdés a) és d) pontjába ütközik. A felperesek elismerésére tekintettel megállapította, hogy a felperesek a piaci magatartásukat egymástól nem függetlenül végezték, a pályázat eredményének magukra nézve kedvező kimenetele érdekében többször egyeztettek, megállapodásuk a tender elnyerésére terjedt ki, felosztva egymás között a piacot. Rögzítette, hogy a meghívásos pályázat esetében az érintett piacon a felperesek és a KPMG Consulting Kft. voltak jelen. Rajtuk kívül álló vállalkozás ugyanis nem tudott az adott megrendelés elnyerése érdekében ajánlatot tenni, így nem voltak képesek befolyásolni a meghívottak piaci magatartását. Nem tartotta bizonyítottnak, hogy a felperesek a fővállalkozói áraikat is összehangolták volna, ám magatartásuk ettől függetlenül is olyan versenykorlátozó megállapodás volt, amelynek célja a tender I.r. felperes általi megnyerése volt úgy, hogy a II.r. felperes támogató (vesztő) ajánlatot ad be az I.r. felperestől kapott alvállalkozói munkákért cserébe. Megállapította, hogy a II.r. felperes ajánlatában megjelölt napidíj magasabb, mint az alvállalkozóként ajánlott tanácsadási díj. Ennek azért van jelentősége, mert a pályázatok értékelése során elérhető pontszámok 80%-a az árértékelésből származott, és ennek nagyobb része a tanácsadási tevékenységből állt. A felperesek együttműködési megállapodására és az elektronikus levelek tartalmára hivatkozással leszögezte, hogy a II.r. felperes alvállalkozókénti bevonását nem kapacitási okok indokolták. Hangsúlyozta, hogy a piaci magatartás versenyjogi megítélésénél a vállalkozások szándéka közömbös, amennyiben a megállapodásuk irányultsága a verseny befolyásolására alkalmas. A bírság összegének meghatározásánál a felperesek által elérhető bevételen túl értékelte, hogy a felperesek magatartása súlyos, az egymás közötti érdemi verseny kizárására irányuló versenykorlátozás volt, együttműködésük az érintett piac 2/3-át érintette, mindkét vállalkozás aktív volt, tevőleges jóvátétel nem történt, magatartásuk felrögzíthető. Enyhítő körülményként vette figyelembe a felperesek eljárásbeli együttműködését.

Az I.r. felperes a határozat hatályon kívül helyezése és szükség esetén az alperes új eljárásra kötelezése, vagyilagosan a határozat megváltoztatása iránt terjesztett elő keresetet. Előadta, hogy közös nyilatkozatukban sem tiltott megállapodást, sem jogsértést nem ismertek el. Helyismeret és tanácsadói kapacitás miatt merült fel a II.r. felperes igénybevétele. A tanácsadási feladatok megosztása és a díjak mértéke szakmai és kapacitást érintő kérdések. Az alperes által hivatkozott levelezésben szereplő "végső ár" az alkukat lezáró végső alvállalkozói díjra/árra vonatkozott. Álláspontja szerint jogellenesnek csak a fővállalkozók

közötti árrögzítés minősülhet, ezt azonban az alperes éppúgy nem bizonyította mint azt, hogy a felperesek a pályázataik műszaki tartalmát fővállalkozói pozícióban egyeztetették volna. Az egyik elektronikus levélre hivatkozással előadta, hogy pályázatában a II.r. felperest azért nem jelölte meg alvállalkozóként, mert a pályázat leadásáig e tekintetben nem volt egyetértés. Jogszabálysértőnek tartotta a határozatot azért is, mert annak rendelkező része nem tartalmazza azt, hogy a Tpv. mely rendelkezésének megsértésében marasztalta el őket az alperes. Az sem állapítható meg, hogy a jogsértést fővállalkozói vagy alvállalkozói egyeztetés miatt állapította-e meg. Hibásnak tartotta az érintett árupiacnak a pályázat tárgyával való azonosítását. Állította, hogy a helyettesítő termékkör meghatározása elengedhetetlen annak megállapításához, hogy kik tekinthetők az ajánlattevők versenytársainak, azaz kik vannak jelen az érintett piacon. Az alperes azonban árupiacot nem határozott meg a pályázati eljárásban érintett versenytársak pedig nem a teljes érintett piacot reprezentálják. Csak az egymásra versenynyomást gyakorolni képes vállalkozások számbavételével határozható meg az érintett piac. Az alperes tévesen nem vizsgálta a csekély hatású versenykorlátozás lehetőségét sem. A bírsággal kapcsolatban kifogásolta, hogy az alperes a határozat rendelkező részében nem állapított meg kőkemény kartellt, mégis súlyos versenykorlátozást értékelt. Piaci részesedésének is jelentőséget tulajdonított annak ellenére, hogy a valóságban ezt nem vizsgálta. Nem vette figyelembe azt sem, hogy az egyeztetések célja nem a verseny korlátozása volt, a megállapodás a piacra nem tudott hatást gyakorolni.

A II.r. felperes a határozat megváltoztatásával elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy nem követett el versenysértő magatartást, másodlagosan a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésének megsértése megállapítása mellett a bírság kiszabásának mellőzését kérte. Harmadlagos kereseti kérelme a határozat hatályon kívül helyezésére és az alperes új eljárásra kötelezésére irányult. Előadta, hogy az ajánlataik különbözőek voltak, az alvállalkozói árait az I.r. felperesnek azért kellett megismernie, mert külső erőforrásra volt szüksége. Hangsúlyozta, hogy nem közbeszerzési eljárásban vettek részt, így önállóan is indulhattak és nem kellett az igénybe venni kívánt alvállalkozót sem megjelölni. Kiemelte, hogy az együttműködési megállapodás kizárólag alvállalkozói közreműködésre korlátozódott. Ezt támasztják alá a pályázati időszakból származó bizonyítékok is. Az alperes által értékelt elektronikus levelek többsége az értékelés után keletkezett és a másik félhez nem is jutottak el. Leszögezte, hogy a megállapodás nem volt piacfelosztó, a piacról versenytársat nem szorítottak ki, a verseny tényleges korlátozását az alperes nem bizonyította. Álláspontja szerint támogató (vesztő)

ajánlat csak bizonyíthatóan azonos műszaki tartalom megajánlása esetén lehetséges. E körben szakértő bevezetését indítványozta.

Az alperes a felperesek keresetének elutasítását kérve előadta, hogy a felperesi magatartások minősítését a határozat 47. pontja tartalmazza. Mivel pedig ármeghatározásra, illetve piacfelosztásra került sor, ezért a bagatell kartell vizsgálata szükségtelen. A jogsértés megállapítása szempontjából az ajánlatok műszaki tartalma közömbös, mert az egyeztetés a másik pályázatának megismerésére vonatkozott. A versenyjogi felelősség objektív, a felróhatóság kérdése ezért irreleváns. Életszerűtlennek tartotta a tanácsadási díj tekintetében előadottakat.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Megállapította, hogy miután a határozat 47. pontja egyértelműen tartalmazza a felperesek magatartásának alperes általi jogi minősítését, nem minősül lényeges, az ügy érdemére is kiható jogszabálysértésnek az, hogy az alperes ezt nem a rendelkező részben tüntette fel. A határozat egyes megállapításait megalapozatlannak tartotta, és megállapította, hogy egyes megfogalmazások nem teljesen egyértelműek. Mindezek ellenére az alperes döntése érdemben helytálló volt. Kifejtette, hogy nincs törvényi akadálya annak, hogy az alperes partikuláris piacot tételezzen, amennyiben a tényállás, a jogi minősítés és a jogkövetkezmények azzal logikai egységet alkotnak. Az alperes nem sértette meg a tényállás-tisztázási kötelezettségét azzal, hogy az érintett piacot a pályázatra meghívott versenytársakra szűkítette és a megállapodás tárgyát alkotó árunak a beszerzés tárgyát tekintette. A felperesek magatartása kizárólag egy konkrét pályázatot érintett, egyeztetésük, megállapodásuk olyan időpontban történt, amikor más piaci szereplőnek nem volt lehetősége beavatkozni. A meg nem hívott, esetleges további versenytársak tényleges nyomást sem voltak képesek a felperesekre kifejteni. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164.§-ának (1) bekezdésére utalással hangsúlyozta, hogy az I.r. felperes a piac-meghatározást tévesnek tartotta ugyan, ám nem jelölt meg releváns helyettesítő terméket és olyan versenytársat sem, aki képes lett volna rájuk versenynyomást kifejteni. Leszögezte, hogy versenykorlátozásnak minősül az, ha az érintett piac egymástól független - az ajánlatkérő által is elvártan versenyző - vállalkozásai úgy adnak saját nevükben fővállalkozóként ajánlatot, hogy ezt megelőzően arról tárgyalnak, hogy az egyik vállalkozás nyertessége esetén a vesztes alvállalkozóként hogyan jut mégis megrendeléshez. A versenysértés tényege abban áll, hogy a fővállalkozóként és alvállalkozóként egyaránt induló II.r. felperes előtt nyilvánvaló volt az, hogy a pályázatnak

két nyertese akkor sem lehet, ha a fővállalkozóként tett ajánlata műszakilag különbözik az I.r. felperes ajánlatától. Ezért nincs jelentősége a fővállalkozói pozícióban adott műszaki tartalomnak. A versenytárs felperesek között bármilyen információközlés, előzetes feladatmegosztás - függetlenül attól, hogy az pontosan milyen szintű műszaki egyeztetéssel járt - objektív módon volt alkalmas arra, hogy az akár egyoldalúan, akár kölcsönösen átadott információ a megállapodásban részes másik fél magatartását befolyásolja. A felperesek pedig az alvállalkozói kapcsolat megvalósítása vonatkozásában bizonyosan az együttműködési megállapodásban foglaltakhoz tartották magukat. Mivel a műszaki vonatkozásoknak nincs relevanciája, ezért a II.r. felperes szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát elutasította. Rámutatott még arra, hogy a Tpv. nem tartalmazza azt, hogy az árörögzés kizárólag a fővállalkozók között jogellenes. Az alvállalkozói árakban való egyeztetést pedig a felperesek a közös nyilatkozatukban elismerték, de ezt az elektronikus levelek is alátámasztották. Az I.r. felperesnek az alvállalkozó igénybevételére vonatkozó nemleges válaszát úgy értékelte, hogy az I.r. felperesnek kapacitás gondjai nincsenek. Az alvállalkozói részvétel arányával kapcsolatos egyeztetés körében a felperesek nem bizonyították, hogy e mögött kapacitásbeli vagy szakmai okok álltak volna. A Tpv. 11.§-ának (1) bekezdése alapján kijelentette, hogy a jogsértés megállapíthatóságának nem feltétele az eredmény bekövetkezése. Az alperes nem köteles azt bizonyítani, hogy miként alakult volna a verseny az érintettek kapcsolatfelvételének hiányában. Az alperes által a bírságkiszabás körében értékelt szempontokat okszerűnek tartotta. A felperesek ugyanis piackorlátozásra alkalmas eszközt választottak a PA Rt. által kiírt pályázat elnyerése érdekében. A versenyjogi felelősség szempontjából pedig közömbös, hogy a felperesek a közös nyilatkozataikban a saját piaci magatartásukat miként minősítették.

Az I.r. felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, vagylagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy az ítélet indokolása a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésébe ütközően nem tartalmazza a bíróság által megállapított tényállást és az erre vonatkozó bizonyítékok megjelölését, az egyes bizonyítékok elfogadásának okát. A BH 2006. 289. számú jogesetre hivatkozással az ügy érdemére kiható alapkérdésnek tekintette, hogy a határozat rendelkező része nem tartalmazza azt, hogy a Tpv. mely tényállásában marasztalta el a felpereseket, ezzel kapcsolatban az indokolás ellentmondásos. Érvelése szerint az alperes feladata az érintett piac meghatározása. Mivel ennek helyességét a

keresetében vitatta, ezért a Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése alapján a bizonyítási teher megfordult. A Tpv-t.-ből le nem vezethetőnek, így törvénysértőnek tartotta a partikuláris piacra vonatkozó ítéleti megállapítást. Abból, hogy a kifogásolt magatartás egyetlen egy ügyletkötéssel függ össze az érintett piacon, még semmiféle következtetés nem vonható le arra, hogy mi az érintett áru, kik a felperesek versenytársai, illetve mi a piac földrajzi kiterjedése. A versenytárs attól versenytárs, hogy folyamatosan versenyhelyzetet teremt, azaz nyomást gyakorol a többi versenytársra. A versenytársaknak még ismerniük sem kell egymást ahhoz, hogy észleljék a többiek jelenléte, működése által meghatározott piaci versenyhelyzetet. Mivel pedig vannak olyan további versenytársak, akiket éppen nem hívtak meg az eljárásba, nyilvánvaló; hogy az érintett piac nagyobb, mint az adott pályázat. Hangsúlyozta, hogy egy pályázati eljárás egy piacként való minősítésének akkor lehet létjogosultsága, ha tipikus ajánlattételi piacról van szó, de ott is csak akkor, ha hosszabb időszakban nincs több pályázati kiírás és emiatt gyakorlatilag egyetlen gigaprojektre kiírt egyetlen pályáztatási eljárás jellemzi a piacot. A releváns piac meghatározása nem szakadhat el a közgazdasági realitásoktól. A perrel érintett szolgáltatások piaca egy konvencionális piac, amely .még csak nem is hasonlít a pályáztatási piacokhoz.

Három tanulmányt csatolt annak alátámasztására, hogy a pályáztatási eljárásokban résztvevők versenytársainak meghatározásakor a pályázaton nem induló vállalkozásokat is figyelembe kell venni, ellenkező esetben torz és fiktív lesz a piac meghatározása: Állította, hogy a Tpv-t. 14.§-ának (1)-(3) bekezdései alapján megállapítható, hogy az érintett piac résztvevői attól függetlenül versenytársak, hogy egy újabb üzletkötés érdekében éppen milyen nyílt eljárásra jelentkeztek, illetve melyiküket hívták meg egy meghívásos eljárásba és melyiküket nem. Egy pályáztatási eljárás a piacon egyetlen szerződés előkészítésének, megkötésének technikáját jelenti csak, amely közvetlenül néhány versenytársat érint, és sem közgazdasági, sem versenyjogi szempontból nem érintett piacot meghatározó tényező. Csatolta az alperes által kartell- és egyéb bejelentések megtételére rendszeresített űrlapot, amely a Tpv-t. 14.§-a szerinti logikai rendben kér információt a bejelentőtől. Álláspontjának alátámasztására csatolta az Európai Bizottság érintett piacra vonatkozó közleményét is. Az Európai Bizottság egyik eseti döntéséből kiemelte, hogy a pályázaton részt sem vevő versenytársak is potenciálisan versenyképes ajánlatot tudnak tenni, így versenynyomást gyakorolnak a pályázaton résztvevő vállalkozásra. Az alperes egyes eseti döntéseire hivatkozással állította, hogy más ügyekben az alperes is vele egyező álláspontot képviselt, azaz szerinte sem igaz az, hogy a pályázat kiírásával és az egyes vállalkozások meghívásával a piac leszűkül.

Kifogásolta még; hogy az alperes a perrel érintett pályáztatást közbeszerzési eljárásnak tekintette. Állította, hogy ezeket a hibákat az elsőfokú bíróság sem korrigálta.

Az érdemi kifogások körében előadta, hogy - az alperes a közös nyilatkozatot iratellenesen értelmezte, az ajánlattétel időpontjáig nem is állapotok meg az alvállalkozás feltételeiben. Nem bizonyította azt sem, hogy a II.r. felperes támogató ajánlatával segítette a tender nyeresét, Ezekre az ítélet sem tért ki. Állította, hogy mindketten abban a tudatban tették meg az ajánlataikat, hogy nem biztos az alvállalkozói szerződés megkötése, így ez nem befolyásolhatta fővállalkozókénti árképzésüket. Emiatt a versenyhelyzet nem is iktatózott ki. Kifejtette még, hogy a kartelltilalmi szabályok szerint az árörögzés kizárólag a fővállalkozók (versenytársak) között jogellenes. Az, hogy mindketten tudatában voltak annak, hogy az ajánlataik műszaki tartalma eltérő megvalósításra vonatkozik, nem tiltott megállapodásra, hanem a vállalkozói/fővállalkozói, illetve egyéb üzleti partneri viszonyra utal. A magatartás jogi minősítésével kapcsolatban előadta, hogy mivel az érintett piac meghatározása megalapozatlan, a piacméret megváltozásával a piacfelosztás minősítése is megdől. A pályázaton egyébként egy harmadik versenytárs is indult, ugyanakkor arra sincs indok, hogy a három pályázó részesedése miért lenne éppen egyenlő mértékű. Meglátása szerint nem kapcsolódik az árkartell kérdéséhez az a szokásos árképzési mechanizmus, miszerint az alvállalkozó által megállapított díjat a fővállalkozó a saját díjába kénytelen beépíteni. Álláspontja szerint az együttműködési megállapodásból sem lehet tiltott ármeghatározásra, árörögzésre következtetni. Csak abban állapotok meg ugyanis, hogy rögzített (fix) áron kívánnak majd szerződni és nem egységáron kívánják tételesen elszámolni a szolgáltatásukat a megrendelővel. Az érintett piac meghatározásának hiányában megalapozatlanok a versenysértés súlyára, jelentőségére, piaci hatására vonatkozó határozati megállapítások is, és ezért a bírság kiszabása megalapozatlan. Csak a valós piac-meghatározás után lehet képet alkotni arról, hogy egyáltalán csekély jelentőségű-e a megállapodás, és ha nem, milyen mértékben befolyásolta a piaci folyamatokat, majd ezek alapján lehet arról dönteni, hogy milyen mértékű bírság indokolt. Hangsúlyozta, hogy a megállapodással a szándékuk nem volt versenykorlátozó. Az egyik elektronikus levélre hivatkozással állította, hogy az, hogy egy egyedi és komplett számítástechnikai szolgáltatás ára jelentős extraprofitot tartalmaz, még nem utal versenykorlátozásra. Azzal is érvelt, hogy az alperes gyakorlatáról nem volt tudomásuk.

A II.r. felperes fellebbezésében elsődlegesen versenysértő magatartás hiányában kérte az ítélet megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte, az indítványozott bizonyítási eljárás lefolytatására kötelezéssel. Harmadlagosan a bíróság kiszabásának mellőzését, vagy jelentős mértékű csökkentését kérte. Iratellenesnek tartotta azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, miszerint az alperes nem tekintette az eljárást közbeszerzésnek. A határozatban foglaltakkal szemben ugyanis az alperesnek a per utolsó szakaszában adott nyilatkozata már nem fogadható el. Ez olyan súlyos eljárásjogi szabálysértés, amely már önmagában megalapozza az ítélet hatályon kívül helyezését. A PA Rt. nem tartozik a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) hatálya alá, az általa lefolytatott versenyeztetési eljárásra a Kbt. szabályai még áttételesen sem alkalmazhatók. Ezáltal önállóan is és alvállalkozóként is lehetett tenni ajánlatot. Az a körülmény pedig, hogy a kezdetektől fogva 50%-osra tervezték a közreműködési arányukat, azt támasztja alá, hogy az I.r. felperes kapacitása nem volt elegendő a feladat végrehajtására. Hangsúlyozta, hogy az ajánlatok műszaki tartalma eltért egymástól. Ajánlata új rendszer bevezetésére vonatkozott, erre nézve az árait önállóan alakította ki, ebben nem volt egyeztetés vagy információcsere. Alvállalkozói ajánlatában már gazdaságilag hátrányosabb pozícióban volt, ez indokolta az alacsonyabb óradíjakat. Egy új rendszer bevezetése egyébként is sokkal magasabb színvonalú tanácsadói tevékenységet igényel, mint egy meglévő rendszer fejlesztése. Fenntartotta az óradíjak különbözőségének indokoltságra vonatkozó bizonyítási indítványát, állítása szerint a szakvéleménnyel cáfolni tudja a támogató ajánlat beadására vonatkozó megállapításokat. Állította, hogy csak a szükséges mértékű alvállalkozói áregyeztetést ismerték el, ezt meghaladó információval nem rendelkezett. Ez pedig jellegénél fogva alkalmatlan arra, hogy az árupiac egészét lefedje. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a közös nyilatkozatot, mert mindkettőjük önálló célja volt a verseny megnyerése azzal, hogy az I.r. felperes ezt csak a közreműködésükkel tudta megvalósítani. Az egyeztetésnek ezért nem lehetett piacfelosztó hatása. A bíróság csökkentésére irányuló kérelme körében előadta, hogy kőkemény kartell megállapításának hiányában a felhozott szempontok nem vehetők figyelembe.

A fellebbezésekkel szembeni ellenkérelmében az alperes az ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az I.r. felperes nem jelölte meg, hogy milyen vonatkozásban és milyen okból tartja a tényállást megalapozatlannak. Állította, hogy meghatározta az érintett piacot; ennek ellenkezőjét a felperes nem bizonyította. A Pp. 164.§-a pedig a felperesre is vonatkozik. Az

érintett piac meghatározásának kulcskérdése az, hogy ki fejtett ki versenynyomást az ajánlattételre felkértekre a meghívott vállalkozásokon kívül. A pályázat kiírásával és egyes vállalkozások meghívásával pedig leszűkült a piac. Az I.r. felperes által csatolt tanulmányokkal kapcsolatban előadta, hogy azok csak saját nyilatkozatnak tekintendők, de egyébként is más jellegű eseteket elemeznek. Az összefonódásos gyakorlat alapján levont következtetést pedig nem lehet a kartellezéssel kapcsolatos piac-meghatározással összevetni. Eltérés van a nyílt és a meghívásos pályázat között is; egy meghívásos pályázat esetében korlátozott a versenynyomás kifejtésére képes vállalkozások köre. Állította, hogy a Fővárosi Ítéltábla eseti döntéseiben is az álláspontjukat fogadta el. Az érintett piac kérdését egyébként is irrelevánsnak tartotta, hiszen piacfelosztásról és ármeghatározásról, vagyis olyan jogsértő magatartásról van szó, amely a piaci részesedéstől függetlenül a Tpv. 11.§-ának (1) bekezdésébe, valamint a (2) bekezdés a) és d) pontjába ütközik. Ezt támasztja alá a közösségi bírósági álláspont is, miszerint csak abban az esetben kell az érintett piacot meghatározni, ha e nélkül lehetetlen megállapítani, hogy az érintett megállapodás célja-e, illetve hatása-e a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása, vagy torzítása. Megjegyezte, hogy nem kezelte közbeszerzési eljárásként a pályázatot. A fellebbezésben hivatkozott alperesi eseti döntések nem meghívásos pályázatról szóltak, így azok a felperesi érvelést nem támasztják alá. Ugyancsak irrelevánsak a kitöltendő űrlapra való hivatkozás, hiszen nyilvánvaló, hogy a tényállás feltárása előtt még nem lehet tudni, hogy mi lesz a kérdéses ügyben az esetleges jogsértés, valamint azt sem, hogy mi lesz érintett piac. Az érdemi kifogásokkal szemben előadta, hogy bár az írásbeli megállapodás csak később született meg; azonban nyilvánvaló, hogy a beadás előtt már létrejött egy szóbeli megállapodás, amint arra az egyik elektronikus levél is utalt. Megjegyezte még, hogy a magasabb színvonalú tanácsadói tevékenységnek nem a napidíj összegében, hanem az elszámolt napok számában kell jelentkeznie, hiszen a II.r. felperes akár fővállalkozói, akár alvállalkozói pozícióban van, ugyanazok a személyek adnak tanácsot. Álláspontja szerint a bíróság kiszabására vonatkozó döntése is jogszerű. Előadott érveinek fenntartása mellett hangsúlyozta, hogy a piac-felosztás és az árkartell az elmúlt évtizedben kellően ismert jogsértéssé vált, így publikus előzmény hiányáról nem beszélhetünk.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése szerinti terjedelemben, az előterjesztett fellebbezések és fellebbezési ellenkérelem korlátai között

bírálta felül. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges releváns tényeket feltárta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte, majd azokat a vonatkozó jogszabályokkal összevetve helytálló következtetést vont le a felperesek magatartásának jogi megítélése tekintetében. A felperesek olyan tényt vagy körülményt nem jelöltek meg, amely az elsőfokú ítélet jogszerűségét megkérdőjelezné, olyan jogi érveket, bizonyítékokat nem sorakoztattak fel, amelyek a fellebbezésük kedvező elbírálását eredményezhette volna. A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság jogi érvelésével lényegével egyetért, a fellebbezésekben foglaltakra tekintettel azt a következőkben egészíti ki.

A Tpv. 77.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes a versenyfelügyeleti eljárás eredményeképpen különféle döntéseket hozhat. A Tpv. 77.§-ának (1) bekezdés d) pontja szerint megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését. A Tpv. alapján többféle versenykorlátozó megállapodást különböztetünk meg; árkartell, piacfelosztó kartell, stb. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy az alperes egyértelműen megjelölje azt a törvényi rendelkezést, amelybe ütközőnek tartja az eljárás alá vont magatartását. Az olyan esetekben tehát, amikor a kifogásolt magatartás a konkrét jogsértéssel egyértelműen nem azonosítható be, akkor nem elegendő a törvénysértést általában megállapítani, azt pontos jogszabályi hely megjelöléssel konkretizálni kell. Mivel a jogsértés megállapítása az alperes egyik rendelkezése, azt a határozat rendelkező részének, és nem az indokolásnak kell tartalmaznia.

A perbeli esetben az alperes a határozata rendelkező részében pusztán azt állapította meg, hogy a felperesek versenykorlátozó megállapodást kötöttek egymással. Azt azonban, hogy ez a magatartás a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésébe, illetve a (2) bekezdés a) és d) pontjaiba ütközik, a határozat indokolásának 47. pontjában jelölte csak meg. Ez lehetne eljárási jogszabálysértés, ám az ügy érdemére semmilyen kihatással sincs. A felperesek a határozat alapján pontos tudomással bírtak arról, hogy az alperes milyen magatartásuk miatt, mely törvényi rendelkezésbe ütközés folytán marasztalta el őket. E felől kétségeik nem lehettek. A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának KK. 31. számú állásfoglalása szerint az eljárási hiba csak akkor alapozhatja meg a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését vagy megváltoztatását, ha az olyan jelentős, amely a döntés érdemére is kihat. Amint arra az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott, ilyen jogsértésnek az alperes (esetleges) eljárási hibája nem tekinthető.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást feltárta, ezt az ítélete indokolása megfelelően tartalmazza, és abból megállapítható az is, hogy milyen bizonyítékokat, miként értékelt. Önmagában az, hogy ez az értékelés és az abból levont jogi következtetés a felperesek számára nem kedvező, még nem jelenti a Pp. 221.§-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértését.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az alperes határozata is tartalmazza a releváns tényállást. Helytálló az a felperesi érvelés, miszerint az érintett piac meghatározása az alperes feladata, hiszen ez a kartell tényállás megállapításának egyik elengedhetetlen feltétele. E kötelességének azonban az alperes eleget tett, amikor azt a meghívásos versenyeztetési eljárással azonosította, a piac szereplőinek pedig a három meghívott vállalkozást tekintette. Ezzel persze nem kell a felpereseknek egyetérteniük, ám ez önmagában kevés a Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése alkalmazásához. Az I.r. felperes semmiféle konkrét tényállásbeli hiányosságot nem jelölt meg, nem hivatkozott olyan releváns körülményre, amely a tényállás felderítetlenségére utalna. Nem volt vitás a felperesek számára az alperes által beszerzett bizonyítékok, így az elektronikus levelek és az együttműködési megállapodás ténye, tartalma. A Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése alapján a bizonyítási teher csak akkor fordul meg, ha a közigazgatási szerv a tényállás megállapítási kötelezettségének nem tett eleget. Jelen esetben azonban erről nincs szó. A felperesek lényegében nem is erre hivatkoztak, hanem az egyértelmű tényállásból levont jogi következtetést igyekeztek cáfolni. Ez azonban nem sikerült; az alperes is, és az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg az érintett piacot.

A Tpv. célja a gazdasági verseny tisztaságának védelme, a verseny szabadságának biztosítása. A verseny a gazdasági hatékonyság záloga, védi a tisztességes vállalkozások és a fogyasztók érdekeit is. Ebbe beletartozik az az alapvető versenyjogi elvárás, hogy a vállalkozások a piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, versenytársaikkal akaratosságban tanúsított piaci magatartásukkal a versenyt ne korlátozzák, ne torzítsák, de különösen ne zárják azt ki. Önmagában a versenytársak közötti együttműködés nem tilos, ám jogsértővé válik, ha ez a versennyel szükségképpen együtt járó kockázatot részében vagy teljesen kiiktatja. Összehangolt magatartásnak minősül, ha két vagy több vállalkozás egymással tudatosan együttműködik annak érdekében, hogy a verseny kényszerítő nyomásától szabaduljon, illetve azt enyhítse.

Az érintett piac az a piac, amely tekintetében a versenykorlátozó, torzító, illetőleg kizáró hatás jelentkezik. A piacmeghatározás nem lehet általános érvényű, ahhoz mindig a konkrét ügy szempontjából felmerülő valamennyi releváns körülmény termék, földrajzi terület, időtényező - együttes értékelése is szükséges. Jelen esetben az érintett piacot a PA Rt. meghívásos versenyeztetési eljárásából kiindulva lehet megállapítani. A PA Rt. a produktív üzemben működő SAP R13 rendszer bevezetett moduljainak felülvizsgálatára és a verzióváltás megvalósítására, informatikai projektben tanácsadói és projekt vezetői feladatok elvégzésére várt ajánlatot. A PA Rt. pontosan meghatározta tehát, hogy mit kíván beszerezni, milyen termékre, illetve szolgáltatásra kíván pályáztatni, mire fog a nyertessel szerződést kötni. A PA Rt. beszerzési igénye határozza meg az árupiacot, hiszen azt más informatikai vagy egyéb tevékenységgel helyettesíteni nem lehet. Az érintett földrajzi piac az a földrajzi terület, ahol a piacot befolyásoló hatás még érvényesülhet. Ezt az árupiac determinálja, hiszen az igényelt informatikai tevékenységet a PA Rt. épületeiben, és nem más, tőle független helyen kell elvégezni. Ezek után azt kell vizsgálni, hogy az érintett piacon kik a versenytársak, azaz kik tudnak egymásra ténylegesen versenynyomást gyakorolni. Nem elegendő tehát csak azt vizsgálni, hogy kik jelennek meg általában a kínálati oldalon, azaz kik képesek elvileg a pályáztatás tárgyát megvalósítani. A perbeli esetben versenytársaknak csak az a három társaság tekinthető, akiket a PA Rt. meghívott. Rajtuk kívül ugyanis más nem indulhatott, pályázatot nem nyújthatott be, másnak elméleti esélye sem volt arra, hogy a kiíróval szerződjön, az informatikai tevékenységet a PA Rt. részére végezze. Hiába lennének képesek tehát más piaci szereplők is a beszerzés tárgyát teljesíteni, ténylegesen nem tudták az érintett piacot befolyásolni, hiszen - meghívás hiányában - oda be sem léphettek. A kínálati oldalon tehát a felperesek és a KPMG Consulting Kft. lehettek egymás helyettesítői. Az érintett piac ily módon történő meghatározása teljes összhangban van a Tpv. 14.§ában meghatározott szempontokkal. Ennek ellenkezőjét a felperesek nem tudták igazolni. Az I.r. felperes által hivatkozott tanulmányok, az alperes által rendszeresített űrlap, az Európai Bizottság Közleménye, és az egyes eseti döntések nem mondanak a fenti érvelésnek ellent. Az érintett piac meghatározásának alapvető kérdése a versenynyomás gyakorlásának valós lehetősége. Ha a piacot befolyásoló hatás elméleti lehetősége nem érvényesülhet, akkor kínálati helyettesíthetőségről nem beszélhetünk. Márpedig jelen esetben a versenynyomás kifejtésére csak az a három vállalkozás volt képes, akiket a PA Rt. meghívott. Rajtuk kívül más a versenyeztetésben nem vehetett részt, ezáltal még elvi lehetősége sem volt másnak arra, hogy versenynyomást fejtessen ki. Nem ez lett volna a helyzet, ha a pályázat nyílt lett volna, és azon valóban indulhatott volna minden olyan piaci szereplő, akik képesek a

pályázat tárgyát megvalósítani. Jelen esetben azonban ez a kör leszűkült, az érintett piacot pedig nem lehet szélesebb körben meghatározni, mint ahol a verseny korlátozó, torzító vagy kizáró hatás ténylegesen jelentkezhet.

A jogvita szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a PA Rt. nem közbeszerzési eljárást folytatott le. A lényeg az, hogy a versenyen a három meghívottn kívül más nem indulhatott, így rajtuk kívül a kínálati oldalon más helyettesítőként nem jelenhetett meg. Az alperes nem a Kbt. egyes szabályainak megsértését állapította meg, erre valóban nincs hatásköre. A versenyjogi szabályok alapján nem is azt kifogásolta, hogy a II.r. felperes többféle pozícióban indult a pályázaton. Nem is azt róttá az I.r. felperes terhére, hogy ajánlatában - a valóságtól eltérően - úgy nyilatkozott, hogy alvállalkozót -nem kíván igénybe venni. A versenyjogi jogsértés abban állt, hogy a felperesek versenykorlátozó megállapodást kötöttek, és ez független attól, hogy a Kbt. a közbeszerzési eljárásokra nézve miként rendelkezik. A releváns piacot ugyanis a PA Rt. beszerzési igénye alapján kell megállapítani, ebből a szempontból pedig közömbös, hogy ő ezt közbeszerzési vagy más pályáztatási eljárás keretében jelölte meg.

Az alperes által beszerzett bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperesek versenykorlátozó megállapodást kötöttek. A felperesek állították, de semmivel nem igazolták azt, hogy kizárólag a fővállalkozói minőségben tett ajánlat tekintetében történt megállapodás minősülhetne jogsértőnek. Erre vonatkozóan konkrét jogszabályi rendelkezésre nem hivatkoztak, és ezzel összefüggésben semmiféle értékelhető bizonyítékot nem tártak elő. A felperesek alvállalkozói árban történő egyeztetése a jelen esetben nem tekinthető a fővállalkozó-alvállalkozó közötti szokásos árképzési mechanizmusnak. Ha ez valóban így lett volna, akkor az I.r. felperes nyilván úgy nyilatkozott volna, hogy a II.r. felperest alvállalkozóként igénybe kívánja venni a teljesítéskor. Amennyiben a II.r. felperes ténylegesen alvállalkozói szerepet akart volna betölteni, úgy a teljesítésben való részvétele biztosan nem az 50%-os arányból indult volna ki. Ha pedig a felperesek nagyjából fele-fele arányban akarták felosztani egymás között az elvégzendő munkát, akkor ténylegesen nem külön-külön indultak volna, hanem konzorciumi formában nyújtottak volna be pályázatot, és az egyeztetés erre vonatkozott volna. Függetlenül tehát attól, hogy a felperesek pályázatainak műszaki tartalma mennyiben tért el egymástól, a köztük lévő, és általuk is elismert egyeztetés önmagában igazolja a Tpv. 11.§-ának (1) bekezdésében és a 2.§-ának a) és d) pontjaiban foglalt megsértését. A felperesek megállapodásának a célja az volt, hogy a tenderen

mindketten nyerjenek. Ezt gyakorlatilag úgy kívánták megoldani, hogy hivatalosan az I.r. felperes fog jobb ajánlatot tenni, így ő lesz a kihirdetett nyertes. A II.r. felperes eleve vesztes ajánlatot ad be annál az oknál fogva, hogy az I.r. felperes által megnyert munkából majd maga is részesedjen. Ennek érdekében hangolták össze a magatartásukat, a céljuk nem volt más, mint az, hogy a versenyt korlátozzák, ténylegesen egymás vetélytársai nem voltak. A felperesek egyeztetése mindkettőjük piaci magatartását befolyásolta, ajánlataikat úgy tették meg, hogy az az I.r. felperes nyertességét biztosítsa. Ehhez nem kellett teljes részletességgel tudniuk egymás ajánlatának műszaki tartalmát, és a konkrét fővállalkozói összeg ismerete sem volt szükséges. Azt viszont tudták, hogy az I.r. felperes csak úgy nyerheti meg a pályázatot, ha a II.r. felperes - figyelemmel a pályázatok elbírálásának szempontjaira is - rosszabb ajánlatot tesz, magasabb árat fog ajánlani. Ez, és nem a véletlen lehetett az oka annak is, hogy a II.r. felperes a tanácsadásra vonatkozó díját indulási pozícióként jelentős eltéréssel adta meg. A felperesek elismerték, hogy az egyeztetésük célja a tender megnyerése volt. Ez nyilvánvalóan nem azt jelenti, hogy azért egyeztettek, hogy a versenyhelyzetet fokozva mindegyikük külön-külön nyertes legyen, hiszen - amint arra az elsőfokú bíróság is rámutatott - a pályázatnak csak egyetlen nyertese lehetett. Az egyeztetések célja ezért nem lehetett más, mint a . verseny kiiktatása, a kockázatok minimálisra csökkentése, hiszen a tendert - közösen - csak így nyerhették meg.

A tények és a rendelkezésre álló adatok, a felperesek által elismert magatartások egyenkénti és összességében való értékelése alapján kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a felperesek célja a PA Rt. által kürt pályázaton a versenynyomás csökkentése, az I. r. felperes vesztese kockázatának korlátozása, a munka elosztása és a haszonból való részesedés volt.

A Tpv. 11.§-a többféle magatartást is tilalmaz. Nem csak akkor jogsértő a megállapodás, ha az megakadályozza, korlátozza vagy torzítja a gazdasági versenyt, hanem az is, amelyik ilyen hatást kifejthet, sőt elegendő, ha a magatartás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza. A jogsértés megállapítása szempontjából tehát nincs relevanciája annak, hogy a versenykorlátozó célú megállapodás ténylegesen kifejti-e a piacon ezt a hatását. Jelen esetben a tilalmazott célkitűzés megállapítható, ezért sem az alperesnek, sem a bíróságnak nem kellett vizsgálnia azt, hogy a versenykorlátozás ténylegesen megvalósult-e. Tekintettel azonban arra, hogy a felperesek nyilatkozata szerint a tendert az

I.r. felperes megnyerte, a munkát elvégezték, ezért megállapítható, hogy nemcsak a versenykorlátozó cél, hanem a tényleges versenykorlátozás is megvalósult.

A Tptv. 13.§-ának (1) bekezdése szerint a csekély jelentőségű megállapodás mentesül a kartell tilalom alól. A 13.§-ának (2) bekezdésében meghatározott esetekben azonban ez a mentesség még csekély piaci részesedés esetén sem áll fenn, hiszen a jogalkotó megítélése szerint a felsoroltak súlyos versenysértő magatartások. Mivel a pályázaton hárman indulhattak, a felperesek és a KPMG Consulting Kft. voltak a tényleges piaci szereplők. A felperesek együttműködése így az érintett piac kétharmadát lefedte, ezért csekély jelentőségű megállapodásról nem beszélhetünk. A mentesülés jelen esetben egyébként sem merülhet fel, hiszen a felperesek megállapodása az árakra vonatkozott, céljuk a piac versenytársak általi felosztása volt. Ennél fogva, még ha a piaci részesedés alapján a felperesek megállapodása csekély jelentőségű is lett volna, úgy a mentesülést a 13.§-ának (2) bekezdés a) és d) pontja kizárja.

A Tptv. 17. §-ában foglalt mentesítésre a felperesek nem hivatkoztak, nem állították, különösen pedig nem bizonyították, hogy az ott meghatározott négy konjunktív feltétel megvalósult volna.

A bírság kiszabásával kapcsolatban a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a Pp. 3398. §-a alapján a mérlegelési jogkörben hozott határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. A közigazgatási perben a bíróság csak a határozat jogszerűségét vizsgálhatja, felülmérlegelést nem végezhet, méltányosságot nem gyakorolhat. A felperesek e körben lényegében a jogsértés hiányára hivatkoztak. Ezzel kapcsolatban azonban a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott, a felperesek tiltott kartell megállapodást kötöttek. A felperesek ezen kívül nem hivatkoztak olyan értékelendő szempontokra, amelyet az alperes mérlegelése során jogsértő módon figyelmen kívül hagyott volna, de olyan tény vagy körülményt sem tártak fel, amelyet az alperes annak ellenére értékelt, hogy az nem tartozik az eset összes körülményéhez. A jogsértés ténye és az annak jogkövetkezményeként alkalmazható bírság szempontjából pedig közömbös az, hogy a felperesek milyen mélységig

ismerkednek meg a versenyjogi szabályokkal, illetve mennyiben követik az alperes kartell ügyekben folytatott gyakorlatát.

Amint arra a Fővárosi Ítéltábla már több jogerős ítéletében is rámutatott, az alperesnek a bíróság összegének meghatározásakor a törvényben meghatározott keretek között, a Tpv. 78.§-ának (3) bekezdésében meghatározott szempontok figyelembevételével, mérlegelve kell eljárnia. Ez nem lehet elvont, mechanikus, pusztán a Közlemény szerinti számszaki adatok matematikai műveletekkel való kezelése. A releváns körülményeket egymással összevetve, egyenként, de összességükben is értékelni kell, a konkrét ügyre vonatkoztatva kell ezek súlyát, enyhítő vagy súlyosító hatását megállapítani. Jelen esetben az alperes eleget tett a mérlegelési jogkörben hozott döntéssel szemben támasztott törvényi követelményeknek, határozata indokolásából kitűnik, hogy mit és milyen súllyal értékelt. Ezeket a felperesek lényegében nem cáfolták, a jogsértés tényéhez, súlyához, hatásához kapcsolódó felperesi előadások pedig a jogsértés helyes megállapítása miatt nem vehetők figyelembe. A Fővárosi Ítéltábla a kiszabott bírságot a jogsértés súlyával arányosnak találta. A felperesek magatartása felrőható volt, megállapódásuk a társadalom által elvart magatartási normába ütközik. A jogsértés a közpénzek sérelmére valósult meg, függetlenül attól, hogy a PA Rt. nem közbeszerzési eljárást folytatott le. A PA Rt. állami tulajdonban lévő szerv; ezáltal közpénzekből gazdálkodik. A felperesek tiltott megállapódása útján elért extra profit a PA Rt. által termelt villamos energiából részesülők, így a fogyasztókat is hátrányosan érintette.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperesek a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes másodfokú perköltségét megfizetni, míg fellebbezési illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján kell viselniük.

B u d a p e s t, 2009. évi április hó 15. napján